TEPAV'A AB'DEN İLK HİBE...

AB, TEPAV liderliğinde yürütülecek "AB Müktesebatına Uyum Sürecinde Etki Analizi Kapasitesini Güçlendirerek Çevre Başlığında Uygulama ve Farkındalık Yaratma Projesi"ne destek sağladı

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) liderliğinde yürütülecek olan "AB Müktesebatına Uyum Sürecinde Etki Analizi Kapasitesini Güçlendirerek Çevre Başlığında Uygulama ve Farkındalık Yaratma Projesi"ne AB tarafından hibe desteği sağlandı. Proje, Bölgesel Çevre Merkezi REC Türkiye, Maastricht School of Management, Lithuanian Free Market Institute ve GAYA ortaklığında yürütülüyor. Bunun yanında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (ETÜ), Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Türk Tabiatını Koruma Derneği (TTKD) de projeye iştirakçi olarak destek veriyor.

Projenin amacı, Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinde etki analizi çalışmalarının önemi konusunda geniş çaplı bir farkındalık yaratılması, bu konuda ilgili kurumlarda kapasite geliştirilmesi ve uyum sürecinin zorlu başlıklarından biri olan çevre başlığında mikro bir etki analizi çalışmasının gerçekleştirilmesi olarak belirlendi. Çalışma Türkiye'de şu anda devrede olan bazı linyit termik santrallerinin "Büyük Yakma Tesislerinden Kaynaklanan Belirli Kirletici Emisyonların Sınırlandırılması hakkındaki LCPD-2001 sayılı AB Çevre Direktifi"ne uyumuna yönelik olacak.

Proje kapsamında öncelikle bir açılış toplantısı düzenlendi. Bu toplantıyı, bir Danışma Kurulu Toplantısı ve Genel Çalıştay izledi. Toplantılara, Ankara'dan ve uygulamanın yapılacağı santrallerin bulunduğu illerden yerel idareler, sivil toplum kuruluşları, sanayi ve ticaret odaları temsilcileri, akademisyenler, ilgili bakanlıklar ve kamu kurumlarının temsilcileri katıldı.

PROJE 2007 SONUNDA TAMAMLANACAK

Projenin örnek uygulaması AB'nin Büyük Yakma Tesisleri Direktifi'nin (LCPD 2001/80/EC) Türkiye'de uyumlaştırılmasının kısmi bir etki analizini yapmayı amaçlıyor. Seçilen örnekle de proje son derece ilginç bir karaktere bürünüyor. Çevre başlığı, müktesebatın en büyük tartışmalara sebep olan ve üyelik sürecinde Türkiye'ye en ciddi maliyetleri yaratacak başlıklardan biri olarak görülüyor. LCPD de uyumlaştırılması gereken müktesebatın en zorlu direktiflerinden. Direktifle, ısıl gücü 50 MW üstünde olan tüm tesislerde (termik santraller, çimento tesisleri, rafineriler vb.) kükürt dioksit, azot oksit ve partikül madde emisyonlarının sınırlandırılmasını, böylece halk sağlığına ve ekosisteme verilen zararın önüne geçilmesini planlıyor. Bir yıllık proje kapsamında, direktif tüm yönleriyle incelenemeyeceği için, sadece bazı linyit termik santralleri üzerinde çalışılması öngörüldü. Böylece hem kamuda değişik kesimler tarafından farklı algılanan konuda ortak bir akıl geliştirilmesi, hem de direktifin tüm yönleriyle inceleneceği olası bir etki analizine temel teşkil etmesi amaçlanıyor. Bir başka deyişle, Türkiye açısından son derece önemli olan etki analizi konusu, yine Türkiye açısından son derece önemli olan bir konu üzerinden değerlendiriliyor. Proje kapsamında etki analizi konusunda verilecek eğitim ve farkındalık çalışmalarının yanında, paydaş kurum ve kuruluşların işbirliğiyle yapılacak kısmi etki analizi sayesinde kamuda önemli bir kapasite oluşmuş olacak. Bu örnek uygulamanın kurumlarda etki analizi çalışmalarına önemli katkı sağlaması bekleniyor.

Bunun yanında, Büyük Yakma Tesisleri Direktifi konusunda yapılacak kısmi etki analizi raporuyla, Türkiye'de çevre ve enerji politikalarının ne derece önemli ve birbirinden etkilenen konular olduğunun altı bir daha çizilecek.

Aynı zamanda bundan sonraki kapsamlı çalışmalar için bir yol haritası çıkarılmış olacak. 2007 yılı sonunda tamamlanacak proje kapsamındaki çalışmalar, www.tepav.org.tr adresinden izlenebilir.

NEDEN ETKİ ANALİZİ?

Etki analizi Türkiye için son derece önemli. Devletin ekonomideki rolünün azalması ve "Düzenleyici Devlet" kavramının gelişmesinden sonra, düzenlemelerin ne şekilde yapılacağı oldukça önemli tartışmalara neden oluyor. Etki analizi ve bunun bir alt kolu olan düzenleyici etki analizi (DEA) de, bu tartışmaların sonucunda ortaya çıkıyor. Etki analizi, karar-alma mekanizmasındaki aktörlere alacakları kararların nitel ve nicel potansiyel etkilerini, kararın uygulama aşamasından önce göstermek amacıyla kullanılan bir araştırma yöntemi. Bu yöntemde analizlere, ekonomik etki analizinde (EEA) olduğu gibi geniş perspektiften bakılabileceği gibi, kapsamı daraltmak da mümkün.

Düzenleyici Etki Analizi, sadece mevzuat değişikliklerinin etkilerini incelerken, sosyal etki analizleri (SEA) alınacak kararların toplum üzerindeki etkilerini, çevre etki değerlendirmesi (ÇED) ekosistem üzerindeki etkilerini incelemekle yetinebiliyor.

Etki analizi ve özellikle DEA, Türkiye için son derece büyük önem taşıyor. Avrupa Birliği'nde tüm düzenlemelerde zorunlu olan DEA, Şubat 2007 sonrasında Türkiye'de de on milyon YTL üzerinde etkisi olması düşünülen tüm kanun ve kanun hükmünde kararnameler için zorunlu tutuluyor. Bu sebeple kamudakiler başta olmak üzere, tüm karar alıcılarda etki analizi kapasitesinin gelişmesi son derece önemli bir hale geliyor.